

Futurs records

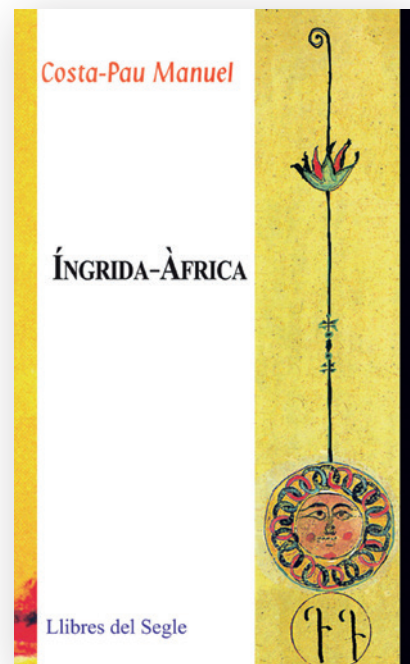
MIQUEL MARTÍN I SERRA

Íngrida-Àfrica és la tercera part de la trilogia *Encontres amb Tànatos*, formada per *Janna* i *Diana Palmer*. Si el volum anterior se centrava sobretot en la infantesa a Portbou i Figueres i la grisor opressiva de la postguerra, aquest se situa en l'època de joventut a Barcelona i la lluita antifranquista. Com en els llibres precedents, l'autor se serveix de dones de marcada personalitat per posar títol a l'obra: Àfrica, guineana de pares europeus i estudiant a Barcelona; i Íngrida, una noia que el protagonista coneix al tren i que, per diversos motius, se li fa escàpola.

La novel·la arrenca en la Barcelona de mitjan anys cinquanta, amb uns estudiants compromesos políticament

i intel·lectualment, i una ciutat del tot ocupada pels «croats», vist que «el règim i els seus addictes tenien l'ànima ancorada en 1939». Les converses i les passejades dels personatges ens permeten conèixer aquella realitat política marcada per l'absència de llibertat, però també ens ofereixen un retrat sociològic, urbanístic, cultural... a través de les referències bibliogràfiques, musicals o del cinema. L'autor, a més, fa salts en el temps per mostrar-nos alguns canvis tant en el país com en les persones, i no escatima crítiques ni reflexions estètiques i morals.

Tal com s'explica a la contracoberta, Costa-Pau va haver d'acabar *Íngrida-Àfrica* des del llit, assetjat per la malaltia terminal que li consumia el temps i les forces. Segurament per això els darrers capítols de la novel·la són molt més fragmentaris i dispersos: «a desplom», com ens adverteix el mateix escriptor. Les vivències, les persones i les imatges brollen com en un flux de la consciència, amb un deix oníric. Tanmateix, l'escriptura

COSTA-PAU, Manuel
Íngrida-Àfrica
Llibres del Segle
Girona, 2017. 167 p.

manté la solidesa, i el llenguatge, viu i evocador, no perd la seva força. Ficció i realitat, somni i vigília, semblen fondre's en un magma indestriable. Al capdavant, però, com deia Ernesto Sábato: «Viure consisteix a construir futurs records».

JUANOLA I TARRADELLAS, Roser
ABELLAN MANONELLAS, Joan Anton

L'Escola d'Arts i Oficis de Banyoles.

Una visió comparativa en el context de les escoles gironines

Quaderns de Banyoles, 18
Ajuntament de Banyoles
i Diputació de Girona
Banyoles, 2016. 207 p.

Un bon llegat

XAVI XARGAY I OLIVA

Els disset títols anteriors de la col·lecció «Quaderns de Banyoles» alternen temes de caire divulgatiu i d'altres una mica més especialitzats. Podríem dir que aquestes dues tendències s'ajunten en el llibre que ressenyem. El desig de situar l'escola banyolina en l'entorn català fa que puguem dividir el llibre en tres parts ben diferenciades: una visió de les escoles d'arts i oficis catalanes, l'Escola d'Arts i Oficis de Banyoles i un apèndix format per unes conclusions (l'aprenentatge del dibuix com a conclusió i la relació d'alumnes

de l'Escola d'Arts i Oficis de Banyoles).

Els dos primers capítols són els que entronquen amb la línia que hem anomenat més especialitzada de la col·lecció i s'esforcen a mostrar-nos els orígens i l'evolució de les escoles d'arts i oficis. Ens n'expliquen els orígens (reculen fins a les acadèmies d'art renaixentistes), ens parlen de les seves relacions amb els gremis, apunten les dificultats per tractar el tema (degudes tant a la manca d'informació com als canvis constants de denominació), relacionen degudament les escoles amb els moviments polítics, culturals i socials (sense

Víctor Català, entre la rondalla i el thriller

FRANCESC GINABREDA

De foc i de sang és el preàmbul d'un ambiciós projecte editorial: la recuperació dels contes de Víctor Català, la majoria dels quals han passat gairebé desapercebuts fins als nostres dies. Aquesta tasca l'ha emprès Club Editor, que fa poc ja va rescatar la novel·la *Un film (3.000 metres)*, un dels fenòmens de Sant Jordi de l'any 2015. Amb la voluntat de treure la pols a la prosa menys coneguda de l'escriptora empordanesa, Lluïsa Julià s'ha encarregat de la curadoria d'aquesta antologia de nou contes i un monòleg teatral, editats per Blanca Llum Vidal, que recorren tota la seva producció narrativa.

Qualsevol persona que hagi llegit *Solitud* identificarà els mateixos trets característics i les constants temàtiques a *De foc i de sang*: els drames rurals, les penalitats i la cruïlla del medi, la plasmació de veritats humanes nues de candidesa i farcides de realisme i, en definitiva, la visió desenganyada i sovint tenebrosa d'un entorn on la bellesa natural (l'instint) manté una equidistància salvatge amb

la realitat anihiladora de l'existència (el destí). Fatalisme, ferotgia, animalitat i pulsions contradictòries a cada passa.

Aquest univers literari, però, s'eixampla lleugerament en les narracions curtes que donen forma al present recull, perquè Víctor Català també ens regala pinzellades humorístiques, ambientacions urbanes i un monòleg dramàtic, «La infanticida», amb el qual va guanyar els Jocs Florals d'Olot l'any 1898. *De foc i de sang* reuneix contes d'obres com *Jubileu*, *Vida molta*, *Contrallums*, *La Mare Balena*, *Drames rurals*, *Ombrívols* i *Caires vius*, així com una edició de *Mosaic: Impressions literàries sobre temes domèstics*, a càrrec d'Irene Muñoz. És el primer tast dels tres volums que sortiran al llarg del 2018 i el 2019, i que estaran organitzats per èpoques: els contes de postguerra, els de la *Belle Époque* i els de començament del segle xx.

Amb una barreja entre el to colpidor i didàctic de les rondalles populars i la incertesa puixant dels *thrillers*, les històries reunides a *De foc i de sang* ens faran vibrar amb l'expres-

CATALÀ, Víctor
De foc i de sang
Club Editor Jove
Barcelona, 2017. 256 p.

sivitat i la genuïtat del seu llenguatge, els diàlegs, les descripcions i les emocions que s'hi escampen, i ens obriran la porta d'un fecund horitzó literari on els ecos de Boris Vian i Quentin Tarantino ressonen en companyia de la Venta focs.

passar per alt, és clar, el corpus legislatiu que ho sustenta), esmenten les diferències entre l'educació masculina i la formació femenina... Són dos capítols que ofereixen un panorama general amb molta informació, que ens arriba a vegades de manera una mica caòtica i, massa sovint, amb una redacció i uns usos lingüístics que requeririen una revisió estilística i lingüística profunda.

Aquests dos handicaps que acabo d'esmentar se solucionen considerablement en els dos capítols següents: «Barcelona com a centre de difusió sociocultural» i «Les escoles d'Arts i Oficis a la província de Girona». La informació hi apareix ben ordenada, clara, detallada; les diferències i semblances entre

totes les escoles hi són presents. I tinc la sensació (des del desconeixement del tema) que es tracta d'una sistematització absolutament necessària que recull i sintetitza els diversos estudis.

La segona part (que també inclou quatre capítols) se centra en l'escola banyolina. En aquest cas l'anecdotari agafa un protagonista més notable; les dades (cedides per la família Figueres) són extraordinàriament precises, fins al punt que, a vegades, el llibre sembla esdevenir una base de dades. S'ha pogut parlar amb persones que varen viure de primeríssima mà l'experiència educativa. Els òrgans de govern, els plans d'estudi, l'economia de l'escola, la importància del dibuix, els problemes del ritme diari,

el professorat, la relació de l'escola amb Banyoles... tot això hi apareix, alternat amb records personals, amb apunts de persones (mestres i deixebles destacats) que hi varen passar. L'obra acaba oferint una visió social i cultural d'una Banyoles que ja no existeix.

El llibre, a més del pròleg sintetitzador de Joan Sala, té un escrit previ de Miquel Noguer, alcalde de Banyoles. Si esmento aquest text protocol·lari, de contingut molt neutre, ho faig perquè el títol és encertat i hauria de servir per definir no tan sols les escoles d'arts i oficis, sinó també el sentit de publicacions com aquesta: l'ús d'un bon llegat, per part de ciutadans, estudiosos i, sobretot, administradors funcionaris o polítics.